SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 26. oktobra 2010*

V zadevi T-23/09,

Conseil national de l'Ordre des pharmaciens (CNOP),

Conseil central de la section G de l'Ordre national des pharmaciens (CCG),

s sedežem v Parizu (Francija), ki so ju sprva zastopali Y.-R. Guillou, H. Speyart van Woerden, T. Verstraeten in C. van Sasse van Ysselt in nato Y.-R. Guillou, L. Defalque in C. Robert, odvetniki,

tožeči stranki,

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopata A. Bouquet in É. Gippini Fournier, zastopnika,

tožena stranka,

* Jezik postopka: francoščina.

katere predmet je predlog za razglasitev ničnosti odločbe Komisije C(2008) 6494 z dne 29. oktobra 2008 v zadevi COMP/39510, s katero je bilo Ordre national des pharmaciens (ONP), CNOP in CCG odrejeno, naj se podredijo pregledu v skladu s členom 20(4) Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 [ES] in 82 [ES] (UL 2003, L 1, str. 1),

SPLOŠNO SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi O. Czúcz (poročevalec), predsednik, I. Labucka, sodnica, K. O'Higgins, sodnik,

sodna tajnica: T. Weiler, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 23. februarja 2010

izreka naslednjo

Sodbo

Pravni okvir

1 Člen 20 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 [...] in 82 [...] (UL 2003, L 1, str. 1) določa:

„1. Za izpolnjevanje dolžnosti, ki jih nalaga ta uredba, lahko Komisija izvaja vse potrebne preglede podjetij in podjetniških združenj.

[…]

4. Podjetja in podjetniška združenja se morajo podrediti pregledom, ki jih z odločbo odredi Komisija. Odločba podrobno navaja predmet in namen pregleda, določi datum začetka in navede sankcije, ki jih predvidevata člena 23 in 24, ter pravico Sodišča do pritožbe zoper odločbo [pravico do pritožbe zoper to odločbo pred Sodiščem] [...]“

Dejansko stanje

2 Tožeči stranki, Conseil national de l'Ordre des pharmaciens (nacionalni svet farmacevtske organizacije) (CNOP) in Conseil central de la section G de l'Ordre national des pharmaciens (centralni svet oddelka G nacionalne farmacevtske organizacije) (CCG) ter Ordre national des pharmaciens (nacionalna farmacevtska organizacija) (ONP) so naslovniki odločbe Komisije Evropskih skupnosti C(2008) 6494 z dne 29. oktobra 2008, s katero je bil pri njih odrejen pregled v zadevi COMP/39510 v skladu s členom 20(4) Uredbe št. 1/2003 (v nadaljevanju: izpodbijana odločba). Komisija je v drugi odločbi s tega dne v okviru iste zadeve odredila pregled podjetja Laboratoire Champagnat Desmoulins Philippakis. Ta odločba je predmet tožbe v povezani zadevi T-24/09.

ONP in njeni sveti

3 ONP in njene svete ureja francoski zakonik o javnem zdravju (v nadaljevanju: zakonik).

4 Člen L 4231-1 zakonika določa:

„Cilji [ONP] so:

1. [z]agotavljati spoštovanje poklicnih nalog;

2. [z]agotavljati varovanje poklicne časti in neodvisnosti;

3. [n]adzorovati usposobljenost farmacevtov;

4. [p]rispevati k spodbujanju javnega zdravja in kakovosti zdravstvene oskrbe, zlasti varnosti poklicnih dejanj.

[ONP] združuje vse farmacevte, ki svojo dejavnost opravljajo v Franciji."

5 Člen L 4232-1 zakonika določa, da ima ONP sedem oddelkov, ki razen oddelka E, katerega merilo združevanja je geografsko, ustrezajo posebnim disciplinam v farmaciji (lekarne, industrija, distribucija v veleprodaji, zasebne in bolnišnične klinične preiskave, bolnišnične lekarne). Oddelek G zadeva farmacevte specialiste za klinične preiskave, ki delajo v javnih in zasebnih laboratorijih za biomedicinske analize. Vsak oddelek vodi centralni svet.

6 ONP je organizirana v CNOP, centralne svete, med katerimi je CCG, in regionalne svete. Člen L 4233-1 zakonika določa, da imajo različni sveti ONP pravno subjektiviteto.

Izpodbijana odločba

7 Prve štiri uvodne izjave izpodbijane odločbe se glasijo:

„Komisija ima informacije, da najmanj od leta 2003 obstajajo sporazumi in/ali usklajena ravnanja farmacevtov v Franciji, združenih v [ONP], ter/ali odločbe [ONP] in/ali [CNOP] in/ali [CCG ...], katerih cilj oziroma posledica je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence na skupnem trgu, zlasti na trgu storitev biomedicinskih analiz. Tako ravnanje naj bi se zlasti kazalo v obliki odločb, katerih namen je farmacevtom in/ali pravnim osebam preprečiti dostop do trga storitev biomedicinskih analiz, omejiti njihovo delovanje na tem trgu ali jih z njega izključiti.

[ONP] je poklicna organizacija, na katero je francoska država prenesla naloge zagotavljanja spoštovanja poklicnih nalog farmacevtov, zagotavljanje varovanja poklicne časti in neodvisnosti, nadzorovanja usposobljenosti farmacevtov in prispevanja k spodbujanju javnega zdravja in kakovosti zdravstvene oskrbe, zlasti varnosti poklicnih dejanj. [ONP] ima nacionalni svet in sedem oddelkov, v katere so razdeljeni farmacevti: v oddelku G so na primer združeni farmacevti specialisti za klinične preiskave, ki delajo v javnih in zasebnih laboratorijih za biomedicinske analize. ONP in vsi njeni sveti imajo pravno subjektiviteto.

[ONP] in njeni sveti imajo pooblastila za nadzor nad dostopom do poklica, nadzor nad opravljanjem poklica, disciplinsko sankcioniranje farmacevtov in pravnih oseb, ki opravljajo dejavnost, povezano s poklicem farmacevta, na primer dejavnost farmacevta specialista za klinične preiskave, ki poklicno dejavnost opravlja v javnih ali zasebnih laboratorijih za biomedicinske analize. Nadzor nad dostopom do poklica se izvaja z vodenjem vpisov na seznam vsakega oddelka. Vpis farmacevtov in pravnih

oseb, ki opravljajo dejavnost, povezano s poklicem farmacevta, na seznam, je zakonski predpogoj za opravljanje katere koli dejavnosti, povezane s poklicem farmacevta. Seznam posodablja centralni svet oddelka. Sankcije, kot so začasne ali popolne prepovedi opravljanja kakršne koli dejavnosti, povezane s poklicem farmacevta, lahko izrečejo [ONP] in njeni sveti z odločbami, ki povzročijo začasen ali dokončen izbris farmacevta in/ali pravne osebe s seznama.

Komisija ima informacije, da so se sporazumi in/ali usklajena ravnanja farmacevtov v Franciji, združenih v [ONP], pokazali v obliki odločb o zavrnitvi vpisa farmacevtov in/ali pravnih oseb, ki želijo opravljati storitve biomedicinskih analiz, v register oddelka G, o neposodobitvi njihovega vpisa v register in/ali o prepovedi opravljanja dejavnosti za te osebe, katerih cilj in/ali posledica je omejevanje konkurence na trgu storitev biomedicinskih analiz."

8 V osmi in deveti uvodni izjavi izpodbijane odločbe je navedeno:

„Ta pregled je zaradi zagotavljanja njegove učinkovitosti [...] treba opraviti, ne da bi bila podjetniška združenja, osumljena sodelovanja pri domnevnih kršitvah, o tem vnaprej obveščena.

Zato je treba na podlagi člena 20(4) Uredbe št. 1/2003 sprejeti odločbo, s katero se odredi pregled podjetniških združenj."

9 Člen 1, prvi odstavek, izpodbijane odločbe določa:

„[ONP, CNOP in CCG] se morajo podrediti pregledu njihovega sodelovanja v morebitnih sporazumih in/ali usklajenih ravnanjih farmacevtov v Franciji, združenih v [ONP], in/ali izvajanja takih sporazumov in ravnanj ter manifestacije teh sporazumov in/ali usklajenih ravnanj v obliki odločb, ki so v nasprotju z določbami člena 81 [ES] in/ali člena 82 [ES], zlasti na trgu storitev biomedicinskih analiz. Tako ravnanje naj bi se zlasti pokazalo v obliki odločb, katerih namen je farmacevtom in/ali pravnim osebam preprečiti dostop do trga storitev biomedicinskih analiz, omejiti njihovo delovanje na tem trgu ali jih iz njega izključiti."

10 V členu 2 izpodbijane odločbe je navedeno, da se pregled lahko začne 12. novembra 2008, to je na dan, na katerega je pregled dejansko potekal na sedežu tožečih strank.

11 Člen 3 izpodbijane odločbe določa:

„Ta odločba je naslovljena na [ONP, CNOP in CCG].

Ta odločba se tik pred pregledom vroči podjetniškim združenjem, na katera je naslovljena [...]"

Postopek in predlogi strank

12 Tožeči stranki sta 21. januarja 2009 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložili tožbo.

13 Predlagali sta združitev te zadeve z zadevo T-24/09. Predsednik četrtega senata Splošnega sodišča temu predlogu ni ugodil.

14 Z ločeno vlogo z istega dne sta tožeči stranki predlagali, naj se na podlagi člena 76a Poslovnika Splošnega sodišča zadeva obravnava po hitrem postopku. Četrti senat Splošnega sodišča je ta predlog zavrnil z odločbo z dne 19. februarja 2009.

15 Splošno sodišče (četrti senat) je na podlagi poročila sodnika poročevalca odločilo, da začne ustni postopek, in v okviru ukrepov procesnega varstva iz člena 64 Poslovnika tožečima strankama postavilo pisna vprašanja. Stranki sta zahtevo izpolnili.

16 Stranke so ustne navedbe in odgovore na vprašanja Splošnega sodišča podale na javni obravnavi 23. februarja 2010.

17 Tožeči stranki Splošnemu sodišču predlagata, naj:

– razglasi ničnost izpodbijane odločbe;

– Komisiji naloži plačilo stroškov.

18 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:

– tožbo zavrne;

– tožečima strankama naloži plačilo stroškov.

Pravo

19 Tožeči stranki v podporo tožbi navajata tri tožbene razloge. Prvi tožbeni razlog se nanaša na kršitev načela, da morajo biti naslovniki odločb institucij subjekti s pravno subjektiviteto. Drugi tožbeni razlog se nanaša na kršitev obveznosti obrazložitve. Tretji tožbeni razlog se nanaša na kršitev člena 20(4) Uredbe št. 1/2003.

Prvi tožbeni razlog: kršitev načela, da morajo biti naslovniki odločb institucij subjekti s pravno subjektiviteto

Trditve strank

20 V zvezi z dopustnostjo tožbenega razloga tožeči stranki trdita, da ni sporno, da imajo tožeče stranke pravni interes zoper odločbe, ki so naslovljene na tretje osebe in imajo lahko negativne posledice za tožeče stranke, zlasti na področju konkurence. V zadevnem primeru je poleg tega, da imata očiten interes, da predlagata razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe, ker se nanaša neposredno nanju, zanju dopustno, da se sklicujeta na tožbeni razlog, da ONP nima pravne subjektivitete, saj sta njena predstavniška organa. Dejstvo, da je izpodbijana odločba izrecno naslovljena na ONP, ima zanju neposredne negativne posledice, zato imata neposredni interes celo za delno razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe. Poleg tega sta tožbo vložili v imenu ONP kot njena predstavniška organa.

21 V zvezi z vsebino spora tožeči stranki trdita, da ONP v nasprotju z različnimi sveti nima pravne subjektivitete. Po njunem mnenju mora biti odločba o pregledu nujno naslovljena na subjekt, ki ima pravno subjektiviteto.

22 Komisija trdi, da tožbeni razlog ni dopusten in v vsakem primeru ni utemeljen.

Presoja Splošnega sodišča

23 V zvezi z dopustnostjo tožbenega razloga je treba ugotoviti, da zadeva del izreka izpodbijane odločbe, ki se nanaša na drug subjekt, ne na tožeči stranki.

24 V zvezi s tem ni sporno, da imata tožeči stranki pravno subjektiviteto. Tudi če bi Splošno sodišče v teh okoliščinah neodvisno od njune vloge predstavniškega organa ONP vsebinsko proučilo tožbeni razlog in ugotovilo, da odločbe o pregledu ne morejo biti naslovljene na subjekte, ki nimajo pravne subjektivitete, in da je ONP nima, taka ugotovitev ne bi vplivala na veljavnost izpodbijane odločbe v delu, v katerem se nanaša na tožeči stranki.

25 Poleg tega je treba opozoriti, da sta tožeči stranki v odgovoru na pisno vprašanje Splošnega sodišča navedli, da dejstvo, da je bila izpodbijana odločba naslovljena tudi na ONP, ni vplivalo na obseg pregleda, ki ga je Komisija lahko opravila na podlagi izpodbijane odločbe, ker je potekal samo v prostorih tožečih strank, glede na to, da ONP pravno ne obstaja in poleg svetov nima nobenega zunanjega predstavništva. V teh okoliščinah razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe v delu, v katerem se nanaša na ONP, ne bi vplivala na obseg in rezultate pregleda v zvezi s tožečima strankama.

26 Zato je treba ugotoviti, da razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe v delu, v katerem je naslovljena na ONP, tožečima strankama ne more dati zadoščenja. Zato je treba prvi tožbeni razlog zavrniti.

Drugi tožbeni razlog: kršitev obveznosti obrazložitve

Trditve strank

27 Po navedbah tožečih strank je treba zahtevo po obrazložitvi presojati glede na okoliščine primera in zlasti glede na vsebino zadevnega akta, še posebej ker je z vidika člena 8 Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane v Rimu 4. novembra 1950 (v nadaljevanju: EKČP), obveznost obrazložitve po naravi temeljna obveznost. Po njunem mnenju se zadevni primer razlikuje od pregleda, ki ga Komisija opravi v podjetju in o naravi katerega ni nobenega dvoma. V zadevnem primeru je izpodbijana odločba naslovljena na ONP, CNOP in CCG, vendar v njej ni opredeljen subjekt, ki je podjetje ali podjetniško združenje v smislu člena 20(4) Uredbe št. 1/2003. Tožeči stranki trdita, da ne vesta, kateri so tisti subjekti, katerih opredelitev kot podjetje ali podjetniško združenje Komisiji omogoča, da uporabi omenjeno določbo, in kakšna je njena analiza v zvezi s tem. Trdita torej, da ob prejemu izpodbijane odločbe nista mogli poznati utemeljitve ukrepa, sprejetega v zvezi z njima, kar je kršitev pravice do spoštovanja doma v smislu člena 8 EKČP, ki jo morajo spremljati zadostna jamstva. Zato obrazložitev izpodbijane odločbe Splošnemu sodišču ne omogoča izvajanja nadzora, za katerega je pristojno.

28 Po navedbah tožečih strank Komisija trdi, da je varstvo, ki ga uživa domicil pravne osebe, bolj omejeno od varstva, ki ga uživa domicil fizičnih oseb, zato meni, da je obrazložitev odločbe o preverjanju prostorov pravne osebe lahko bolj jedrnata. Tožeči stranki tako trditev zavračata, ker je varstvo, ki ga uživajo prostori podjetij na podlagi člena 8 EKČP, enako kot varstvo, ki ga uživajo prostori fizičnih oseb, in ne manjše.

V zvezi s tem se sklicujeta zlasti na sklepne predloge generalnega pravobranilca Mischoja k sodbi Sodišča z dne 22. oktobra 2002 v zadevi Roquette Frères (C-94/00, Recueil, str. I-9011, I-9015).

29 Poleg tega tožeči stranki v repliki trdita, da je obveznost obrazložitve temeljno jamstvo za pravice do obrambe zadevnih podjetij. Njenega obsega torej ni mogoče omejiti glede na ugotovitve v zvezi z učinkovitostjo preiskave. Čeprav je po navedbah tožečih strank res, da Komisija ni zavezana sporočiti naslovniku odločbe, s katero odredi pregled, vseh informacij, ki jih ima o domnevnih kršitvah, niti dosledno pravno opredeliti teh kršitev, pa mora jasno navesti, katere domneve namerava preveriti. Komisija bi torej morala v odločbi, s katero odredi pregled, podrobno navesti, da ima na voljo dejavnike in zanesljive materialne pokazatelje, ki so jo privedli do domneve, da je prišlo do kršitve, za katero je osumljeno podjetje, v katerem naj bi se opravil pregled, da bi dokazala upravičenost pregleda. Pravice do obrambe bi bilo treba spoštovati že v fazi upravnega postopka, v katerem je bila izdana izpodbijana odločba.

30 Tožeči stranki menita, da v izpodbijani odločbi ni jasno navedeno, ali se ravnanja, za katera jih Komisija sumi in so razlog za pregled, očitajo samo ONP, ali samo CNOP, ali samo CCG, ali vsem tem subjektom, tako da ni mogoče ugotoviti, katere domneve je Komisija nameravala preveriti med pregledom. Prav tako tožeči stranki trdita, da dejavnosti ONP in/ali tožečih strank, ki upravičujejo izpodbijano odločbo, niso opredeljene.

31 Tožeči stranki v repliki in na obravnavi poleg tega navajata kršitev svojih pravic do obrambe. Dejansko naj bi splošni izrazi, uporabljeni v izpodbijani odločbi, Komisiji

omogočili, da zaseže številne dokumente o najrazličnejših temah. V zvezi s tem navajata seznam tipov zaseženih dokumentov. Tožeči stranki sta na obravnavi dodali, da je kršitev njunih pravic do obrambe potrdilo dejstvo, da je v sporočilu o nasprotovanju, ki sta ga prejeli po vložitvi tožbe, naveden drugačen očitek v zvezi s pogoji za dostop do zadevnega poklica, kot je bil naveden v izpodbijani odločbi.

32 Komisija trdi, da je izpodbijana odločba pravno zadostno obrazložena.

Presoja Splošnega sodišča

33 V zvezi z odločbami, s katerimi Komisija odredi pregled, je v členu 20(4) Uredbe št. 1/2003 navedeno, katere bistvene dejavnike mora vsebovati in da jih mora Komisija obrazložiti, tako da navede predmet in namen pregleda, datum začetka, sankcije, ki jih predvidevata člena 23 in 24, in pravico do pritožbe zoper odločbo pred sodiščem Unije. V sodni praksi je opredeljen obseg obveznosti obrazložitve odločb o pregledu ob upoštevanju te določbe (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 8. marca 2007 v zadevi France Télécom proti Komisiji, T-340/04, ZOdl., str. II-573, točke od 50 do 53 in navedena sodna praksa).

34 V tem primeru je treba ugotoviti, da izpodbijana odločba tožečima strankama omogoča, da ugotovita bistvene dejavnike, določene s to določbo, zlasti predmet in namen pregleda. V prvi uvodni izjavi in členu 1 izpodbijane odločbe je namreč pojasnjeno, da se predmet nanaša na sporazume in/ali usklajena ravnanja farmacevtov v Franciji, združenih v ONP, ter/ali odločbe ONP in/ali tožečih strank, katerih cilj in/ali

posledica je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence na trgu storitev biomedicinskih analiz najmanj od leta 2003 dalje. V četrti uvodni izjavi je pojasnjeno, da ima Komisija informacije, da so se sporazumi in/ali usklajena ravnanja pokazali v obliki odločb o zavrnitvi vpisa zadevnih oseb v register oddelka G, o neposodobitvi njihovega vpisa v register in/ali o prepovedi opravljanja dejavnosti zanje, ter da s tem navede natančne informacije o domnevah, ki jih namerava preveriti. Namen pregleda je opisan v šesti in sedmi uvodni izjavi, v katerih je navedeno, da mora pregled Komisiji omogočiti, da se seznani z vsemi dejstvi v zvezi z morebitnimi sporazumi in/ali ravnanji, njihovimi okoliščinami in identiteto zadevnih podjetij ali združenj, pojasnjeno je tudi, da ima Komisija razloge za prepričanje, da je za obstoj in delovanje sporazumov in/ali ravnanj in/ali zadevnih odločb vedelo omejeno število oseb v ONP in njenih svetih.

35 Tožeči stranki kljub temu v bistvu trdita, da je treba v tem primeru obveznost obrazložitve, ki velja za Komisijo, oceniti z vidika pravice do varstva zasebnega življenja, kot je določena v členu 8 EKČP ter razložena v sodni praksi Evropskega sodišča za človekove pravice in sklepnih predlogih generalnega pravobranilca Mischoja k sodbi Roquette Frères, navedeni v točki 28 zgoraj. Na podlagi te pravice bi za Komisijo v okviru odločbe, s katero odredi pregled v podjetjih ali podjetniških združenjih, veljala obveznost obrazložitve, ki je podobna obveznosti, kakršna velja za preglede pri zasebnikih.

36 Ker se tožeči stranki sklicujeta na to, da so naslovniki izpodbijane odločbe opredeljeni kot podjetja ali podjetniška združenja, je treba pojasniti, da je v prvem odstavku člena 3 izpodbijane odločbe (glej točko 11 zgoraj) navedeno, da je naslovljena na ONP, CNOP in CCG. Iz drugega odstavka iste določbe izhaja, da ti naslovniki štejejo za podjetniška združenja in ne za podjetja. Čeprav so v nekaterih uvodnih izjavah izpodbijane odločbe omenjena „podjetja/podjetniška združenja“, njen člen 3 ni nejasen.

Poleg tega iz drugih omemb v izpodbijani odločbi, na primer v osmi in deveti uvodni izjavi (glej točko 8 zgoraj) in končnem delu, ki se nanaša na globe in periodične denarne kazni, izhaja, da naslovniki štejejo za podjetniška združenja. V nasprotju s trditvami tožečih strank izpodbijana odločba ni nejasna glede tega, kdo so njeni naslovniki in ali štejejo za podjetja ali podjetniška združenja v smislu člena 20(4) Uredbe št. 1/2003. To trditev je treba zavrniti.

37 Ker želita tožeči stranki s tem poudariti, da bi morala Komisija v izpodbijani odločbi podrobno obrazložiti, zakaj ju je štela za združenji podjetij, je treba najprej opozoriti, da je v drugi in tretji uvodni izjavi izpodbijane odločbe (glej točko 7 zgoraj) pojasnjeno, da je ONP poklicna organizacija, na katero je francoska država prenesla naloge zagotavljanja spoštovanja poklicnih nalog farmacevtov, zagotavljanja varovanja poklicne časti in neodvisnosti, nadzorovanja usposobljenosti farmacevtov in prispevanja k spodbujanju javnega zdravja in kakovosti zdravstvene oskrbe, zlasti varnosti poklicnih dejanj. Navedeno je tudi, da ima ONP nacionalni svet in sedem oddelkov, v katere so razdeljeni farmacevti, pri čemer so v oddelku G združeni farmacevti specialisti za klinične preiskave, ki delajo v javnih in zasebnih laboratorijih za biomedicinske analize. Opisana so tudi pooblastila za nadzor, ki ga izvajajo zadevni subjekti na področju dostopa do poklica farmacevta in farmacevta specialista za klinične preiskave.

38 Treba je ugotoviti, da se iz te obrazložitve razume, da Komisija meni, da je ONP poklicna organizacija farmacevtov in farmacevtov specialistov za klinične preiskave, na katero je francoska država prenesla nekatera pooblastila. Iz nje izhaja tudi, da Komisija navaja, da CNOP in CCG obstajata v ONP. Iz teh pojasnil so razvidni nekateri dejavniki, na podlagi katerih je mogoče razumeti, zakaj je Komisija menila, da so ONP in tožeči stranki podjetniška združenja. Vendar je treba ugotoviti, da v izpodbijani

odločbi ni posebne argumentacije o tem, zakaj poklicna organizacija, kot je zadevna, in njeni organi v tem primeru štejejo za podjetniška združenja v smislu člena 20(4) Uredbe št. 1/2003.

39 Kljub temu je treba opozoriti, da je namen obveznosti obrazložitve posamične odločbe, da lahko sodišče Skupnosti izvaja nadzor nad zakonitostjo odločbe in zagotavlja strankam zadosten podatek o ustrezni utemeljenosti odločbe ali o tem, da morda vsebuje napako, ki omogoča njeno izpodbijanje, pri čemer je ta obveznost odvisna od narave zadevnega akta in okoliščin, v katerih je bil sprejet, ter skupine pravnih pravil, ki ureja zadevno področje (sodba Sodišča z dne 25. oktobra 1984 v zadevi Interfacultair Instituut Electronenmicroscopie der Rijksuniversiteit te Groningen, 185/83, Recueil, str. 3623, točka 38; sodba Splošnega sodišča z dne 15. junija 2005 v zadevi Corsica Ferries France proti Komisiji, T-349/03, ZOdl., str. II-2197, točki 62 in 63, in zgoraj v točki 33 navedena sodba France Télécom proti Komisiji, točka 48).

40 V zvezi z naravo izpodbijane odločbe in okoliščinami, v katerih je bila sprejeta, je Sodišče, čeprav tožeči stranki upravičeno trdita, da je treba v skladu s sodno prakso spoštovati varstvo zasebnega življenja iz člena 8 EKČP in da se varstvo doma razširi na poslovne prostore družb (glej v tem smislu sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 16. aprila 2002 v zadevi Colas Est in drugi proti Franciji, točka 41; glej tudi v zvezi z Uredbo Sveta št. 17 z dne 6. februarja 1962, prvo uredbo o izvajanju členov [81 ES] in [82 ES] (UL 1962, 13, str. 204), zgoraj v točki 28 navedeno sodbo Roquette Frères, točka 27, in sklep Sodišča z dne 17. novembra 2005 v zadevi Minoan Lines proti Komisiji, C-121/04 P, neobjavljena v ZOdl., točka 31), poudarilo tudi, da je pomembno, da se ohrani polni učinek pregledov, kar je nujno, da Komisija lahko opravlja svoje funkcije varuhinje Pogodbe na področju konkurence. Da se tako ohrani učinek pravice, ki jo ima Komisija, do vstopa v poslovne prostore podjetja, ki je v postopku na podlagi členov 81 ES in 82 ES, ta pravica vključuje možnost raziskovanja različnih informacij, ki še niso znane ali v celoti opredeljene (glej v zvezi z Uredbo

št. 17 sodbo Sodišča z dne 21. septembra 1989 v združenih zadevah Hoechst proti Komisiji, 46/87 in 227/88, Recueil, str. I-2859, točka 27, in zgoraj navedeni sklep Minoan Lines proti Komisiji, točka 36).

41 Iz tega izhaja, da Komisija v fazi upravnega postopka, v kateri izda odločbe o pregledu, nima natančnih informacij, na podlagi katerih bi lahko proučila, ali je zadevna ravnanja ali akte mogoče opredeliti kot odločbe podjetij ali podjetniških združenj v smislu člena 81 ES. Prav z upoštevanjem posebne narave odločb o pregledu so v sodni praksi s področja obrazložitve poudarjene tiste vrste informacij, ki jih mora vsebovati odločba o pregledu, da naslovnikom omogoča sklicevanje na pravice do obrambe v tej fazi upravnega postopka. V zvezi s tem strožja obveznost obrazložitve za Komisijo ne bi ustrezno upoštevala tega, da je pregled predhoden in da je njegov namen prav omogočiti Komisiji, da pozneje, če je smiselno, ugotovi, ali so naslovniki odločbe o pregledu ali tretje osebe kršili konkurenčno pravo Skupnosti. Kot namreč izhaja iz besedila izpodbijane odločbe, zadevni sporazumi ali usklajena ravnanja ne štejejo za dokazane, ampak o njih obstaja sum (glej v tem smislu po analogiji sodbo Sodišča z dne 17. oktobra 1989 v združenih zadevah Dow Chemical Ibérica in drugi proti Komisiji, od 97/87 do 99/87, Recueil, str. 3165, točka 55).

42 Poleg tega je treba v zvezi s pravnimi pravili, ki urejajo zadevno področje in so predmet tretjega tožbenega razloga, obravnavanega v nadaljevanju, pojasniti, da je Sodišče zlasti v sodbi z dne 19. februarja 2002 v zadevi Wouters in drugi (C-309/99, Recueil, str. I-1577), na katero se sklicujeta tožeči stranki, menilo, da poklicna organizacija, ki zastopa člane svobodnega poklica, ni *a priori* izključena s področja uporabe člena 81 ES.

43 V teh okoliščinah je treba ob upoštevanju narave izpodbijane odločbe, kot je opisana zgoraj, in pravnih pravil, ki urejajo to področje, ugotoviti, da Komisiji v izpodbijani odločbi ni bilo treba navesti posebne pravne analize, na podlagi katere je naslovnike opredelila kot podjetniška združenja, ki bi presegala pojasnila, ki so v zvezi s tem navedena v drugi in tretji uvodni izjavi izpodbijane odločbe (glej točke 7, 37 in 38 zgoraj).

44 Poleg tega je treba v zvezi s trditvijo glede kršitve pravic do obrambe, ki je bila prvič omenjena v fazi replike in ponovljena na obravnavi, zlasti v zvezi z vrsto dokumentov, ki jih je zasegla Komisija, ugotoviti, da se tožba, v kateri je najprej navedena sodna praksa s področja obveznosti obrazložitve, omeji na navedbo, da je v izpodbijani odločbi narava naslovnikov nezadostno obrazložena (podjetja in/ali podjetniška združenja), ne vsebuje pa očitka glede kršitve njihovih pravic do obrambe v tem primeru.

45 Dejstvo, da se obveznost obrazložitve v okviru odločbe o pregledu nanaša posebej na varstvo naslovnikovih pravic do obrambe, ne preprečuje, da kršitev pravic obrambe, ki je subjektivna, ne spada med bistvene kršitve postopka in je zato ni treba obravnavati po uradni dolžnosti (sodba Splošnega sodišča z dne 8. julija 2004 v združenih zadevah JFE Engineering in drugi proti Komisiji, T-67/00, T-68/00, T-71/00 in T-78/00, ZOdl., str. II-2501, točka 425, in zgoraj v točki 39 omenjena sodba Corsica Ferries France proti Komisiji, točka 77). Zato je treba očitek glede kršitve pravic do obrambe, ki je prvič omenjen v fazi replike, zavrniti kot nedopusten v skladu s členom 48(2) Poslovnika.

46 Nazadnje v zvezi z očitki glede vsebine obvestila o nasprotovanju zadošča ugotovitev, da gre za element, ki je poznejši od izpodbijane odločbe in ne more vplivati na njeno zakonitost, ki jo je treba presojati glede na dejanske in pravne dejavnike na dan, na katerega je bil akt sprejet (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 27. septembra 2006

v zadevi Roquette Frères proti Komisiji, T-322/01, ZOdl., str. II-3137, točka 325 in navedena sodna praksa).

47 Iz tega sledi, da je treba drugi tožbeni razlog zavrniti.

Tretji tožbeni razlog: kršitev člena 20(4) Uredbe št. 1/2003

48 Ta tožbeni razlog se deli na dva dela. Prvi se nanaša na domnevno napačno opredelitev, da so ONP in tožeči stranki podjetja, drugi pa na domnevno napačno opredelitev, da so podjetniška združenja.

Prvi del: napačna opredelitev, da so ONP in tožeči stranki podjetja

– Trditve strank

49 Tožeči stranki nasprotujeta temu, da so tožeči stranki in ONP podjetja. Ne opravljajo trgovinskih ali gospodarskih dejavnosti. Njihova dejavnost spada na področje javnih pooblastil. Po njunem mnenju vsebuje besedilo izpodbijane odločbe škodljivo

dvoumnost, ker v njem ni jasno opredeljeno, ali je treba naslovnike šteti za podjetja ali za podjetniška združenja.

50 Komisija trditvam tožečih strank nasprotuje.

– Presoja Splošnega sodišča

51 Kot je navedeno v točki 36 zgoraj, iz izpodbijane odločbe jasno izhaja, da njeni naslovniki štejejo za podjetniška združenja in ne za podjetja. Prvi del tretjega tožbenega razloga je zato treba zavrniti.

Drugi del: napačna opredelitev, da so ONP in tožeči stranki podjetniška združenja

– Trditve strank

52 Tožeči stranki nasprotujeta temu, da so ONP in tožeči stranki podjetniška združenja. V bistvu se sklicujeta na zgoraj v točki 42 navedeno sodbo Wouters in drugi, ki naj bi za presojo, ali je poklicno organizacijo mogoče opredeliti kot podjetniško združenje, vključevala dvostopenjsko sklepanje. Najprej je treba določiti, ali so člani te organizacije podjetja v smislu konkurenčnega prava Skupnosti, in nato, ali so njihove

dejavnosti po naravi ali na podlagi meril, ki jih je določilo Sodišče, izvzete s področja gospodarskih izmenjav.

53 Prvič, tožeči stranki trdita, da vsi člani ONP niso podjetja v smislu člena 81 ES, ker so nekateri med njimi državni uradniki. Gre zlasti za farmacevte, ki delujejo v bolnišničnem sektorju in so vpisani na seznam oddelkov G in H pri ONP. Poleg tega imajo status uradnikov tudi člani druge kategorije, to so univerzitetni profesorji, ki predavajo farmacevtske znanosti. Tudi zaposlenih farmacevtov, ki pomenijo velik del članov, vpisanih na seznam ONP, ni mogoče opredeliti kot podjetja. V zvezi s tem izpodbijata upoštevnost sodbe Splošnega sodišča z dne 13. decembra 2006 v združenih zadevah FNCBV in drugi proti Komisiji (T-217/03 in T-245/03, ZOdl., str. II-4987).

54 Poleg tega tožeči stranki izpodbijata upoštevnost odločbe francoskega sveta za varstvo konkurence z dne 18. marca 1997, s katero je bila ugotovljena kršitev konkurenčnega prava v sektorju dostave zdravil na dom, in sodbe francoskega cour de cassation z dne 16. maja 2000, s katero je bila ta odločba potrjena. Trdita, da v tej odločbi in tej sodbi, ki se posebej nanašata na oddelek A pri ONP, ni bilo ugotovljeno, da je ONP podjetniško združenje, in da sta temeljili na ugotovitvi, da je oddelek A kršil svoje javne naloge, medtem ko CCG ni nikdar prekoračil svojih zakonskih pooblastil.

55 Drugič, tožeči stranki menita, da njune dejavnosti in dejavnosti ONP ne spadajo na področje gospodarskih izmenjav, ker imajo tudi socialno funkcijo, ki temelji na načelu solidarnosti, in ker izvajajo tipična javna pooblastila.

56 V zvezi z njuno socialno funkcijo se tožeči stranki sklicujeta na člen L 4231-2, odstavek 6, zakonika, na podlagi katerega CNOP, ki ga sestavljajo člani vseh centralnih svetov, med njimi tudi CCG, „na nacionalni ravni skrbi za vsa vprašanja poklicne solidarnosti in vzajemne pomoči, zlasti pri nesrečah in pokojninah“. Tako opredeljena socialna funkcija naj bi temeljila na solidarnosti, ki se kaže tako, da se del prispevkov članov lahko nameni za pomoč farmacevtom v stiski ali upokojenim farmacevtom.

57 Da bi tožeči stranki dokazali, da izvajata tipična javna pooblastila, naštejeta svoje dejavnosti na podlagi francoskih pravnih določb. Izvajata zlasti pravosodno in upravno funkcijo.

58 V zvezi s pravosodno funkcijo navajata, da sta v vlogi poklicne organizacije po francoskem pravu enakovredni upravnim sodiščem in da njunim disciplinskim oddelkom predseduje upravni sodnik. Poleg tega naj bi izpolnjevali pogoje, določene za presojanje, ali ima organ značilnosti sodišča v smislu člena 234 ES, zlasti zakonsko podlago za njuno pravosodno funkcijo, njeno stalnost, zavezujočo naravo odločitev, kontradiktornost postopka, uporabo pravnih pravil in neodvisnost.

59 Tožeči stranki med svojimi akti upravne narave navajata organizacijo permanentnega poklicnega usposabljanja farmacevtov, pristojnost za suspendiranje farmacevtov, katerih zdravstveno stanje bi lahko ogrozilo opravljanje poklica, in dejstvo, da sveti ONP nadzorujejo spoštovanje pravil poklicne etike. Poleg tega naj bi bil tudi poziv k zbiranju prispevkov, potrebnih za delovanje ONP in opravljanje njenih funkcij, tipično javno pooblastilo. Nazadnje dodajata, da zakon CNOP nalaga organizacijo izvajanja farmacevtskega kartona, to je prvega nacionalnega elektronskega zdravstvenega kartona.

60 Tretjič, tožeči stranki navajata tri dodatna merila v dokaz, da nista ne podjetji ne podjetniški združenji v smislu konkurenčnega prava Skupnosti, ki naj bi bila upoštevana tudi v zgoraj v točki 42 navedeni sodbi Wouters in drugi. Gre za to, da, prvič, člane upravnih organov poklicne organizacije imenujejo nacionalni organi; drugič, da mora zadevna poklicna organizacija upoštevati določena merila javnega interesa, in tretjič, da zadevna poklicna organizacija nima vpliva na svoje člane.

61 Najprej v zvezi s sestavo CNOP in CCG kot upravnih organov ONP tožeči stranki navajata, da njuni člani niso izključno izvoljeni farmacevti, ki svojo dejavnost opravljajo kot svobodni poklic, ampak tudi državni uradniki, predstavniki države in predstavniki farmacevtskih znanosti, ki jih imenujejo in nadzorujejo državni organi.

62 Poleg tega jima je zakonodajalec dodelil nalogo spodbujati javno zdravje in kakovost zdravstvene oskrbe, kar je merilo javnega interesa, ki ga uresničujeta pri vseh svojih dejavnostih, vključno z vpisom na seznam. V zvezi s tem trdita, da iz novejše sodne prakse Sodišča izhaja, da lahko država v okviru varovanja temeljnih načel, kakršno je javno zdravje, prek organizacije regulira pogoje za vpis v reguliran poklic (sodbi Sodišča z dne 19. maja 2009 v združenih zadevah Apothekerkammer des Saarlandes in drugi, C-171/07 in C-172/07, ZOdl., str. I-4171, in v zadevi Komisija proti Italiji, C-531/06, ZOdl., str. I-4103).

63 Tožeči stranki poleg tega trdita, da ne moreta vplivati na ravnanje svojih članov, zaradi česar ju ni mogoče opredeliti kot podjetniški združenji. Po eni strani CNOP namreč ni neposredno udeležen pri vpisu farmacevtov na seznam, ker ti svojo prošnjo vložijo pri pristojnem regionalnem ali centralnem svetu, CNOP pa izrazi svoje mnenje le pri

zavrnitvi vpisa. Po drugi strani je na področju biomedicine udeležba CCG pri vpisu ali spremembi vpisa na seznam neposredno odvisna od odobritev in dovoljenj, ki jih izda prefekt, ki pomeni državo v zadevnem departmaju. Vloga CCG je omejena na pripravo nezavezujočih mnenj. Poleg tega imata CNOP in CCG na področju vpisa in izbrisa le strogo zakonsko določena pooblastila. Gre za omejene pristojnosti, ker farmacevtu, ki izpolnjuje vse zakonske pogoje, ne moreta zavrniti vpisa na seznam. Za presojo resničnega vpliva teh odločb na člane tega poklica je treba upoštevati tudi mogoča pravna sredstva zoper zavrnitev vpisa ali izbris.

64 Nazadnje, tožeči stranki v odgovor na trditev Komisije, da formalna opredelitev, da so naslovniki izpodbijane odločbe podjetja ali podjetniška združenja, ni pogoj za njeno zakonitost, trdita, da načelo dodelitve pristojnosti, določeno zlasti v členih 5 ES, 7 ES in 211 ES, pomeni, da lahko Komisija veljavno sprejme odločbo samo v skladu s pravno podlago in še to le, če so izpolnjeni vsi pogoji, določeni v tej pravni podlagi. Po njunem mnenju bi morala opredelitev podjetniško združenje obstajati že med pregledom. Drugače bi bila izpodbijana odločba brez pravne podlage, ker je v členu 20(4) Uredbe št. 1/2003 jasno navedeno, da lahko Komisija izvaja vse potrebne preglede „podjetij in podjetniških združenj“.

65 Komisija trditvam tožečih strank nasprotuje.

– Presoja Splošnega sodišča

66 V uvodu je treba opozoriti, da je v uvodni izjavi 24 Uredbe št. 1/2003 navedeno, da mora biti Komisija pooblaščena, da opravi vse preglede, ki so potrebni za odkrivanje sporazumov, sklepov ali usklajenih ravnanj, ki jih prepoveduje člen 81 ES. V zvezi s tem člen 20(1) Uredbe št. 1/2003 določa, da lahko Komisija izvaja vse potrebne preglede podjetij in podjetniških združenj. V skladu s členom 20(4) Uredbe št. 1/2003 se morajo podjetja in podjetniška združenja podrediti pregledom, ki jih z odločbo odredi Komisija.

67 Prav tako je treba opozoriti, da ker se z Uredbo št. 1/2003 izvajajo pravila konkurence iz členov 81 ES in 82 ES, morata biti pojma „podjetje“ in „podjetniško združenje“ iz člena 20 načeloma opredeljena tako, kot sta v okviru uporabe člena 81 ES.

68 Vendar je treba upoštevati posebno naravo odločb o pregledu (glej točko 40 zgoraj). Zlasti ob upoštevanju dejstva, da se take odločbe izdajo na začetku preiskave, ko ni mogoče dokončno oceniti, ali je dejanja ali odločbe naslovnikov ali drugih subjektov mogoče opredeliti kot sporazume med podjetji, sklepe podjetniških združenj ali usklajena ravnanja, ki so v nasprotju s členom 81(1) ES, ali kot ravnanja iz člena 82 ES. Čeprav člen 20(4) Uredbe št. 1/2003 določa, da Komisija v odločbi o pregledu navede namen pregleda, v tej fazi dejansko ne gre za presojo konkretnih ravnanj, saj je namen pregleda zbrati dokaze o domnevnih ravnanjih.

69 Poleg tega je treba upoštevati tudi dejstvo, da Uredba št. 1/2003 Komisiji daje pooblastila, da lahko izvaja nadzor nad spoštovanjem pravil konkurence na skupnem trgu, kot ji to nalaga Pogodba (glej v zvezi z Uredbo št. 17 sodbo Sodišča z dne 26. junija 1980 v zadevi National Panasonic proti Komisiji, 136/79, Recueil, str. 2033, točka 20, in zgoraj v točki 40 navedeni sklep Minoan Lines proti Komisiji, točka 34), kar je navedeno tudi v uvodni izjavi 24 Uredbe št. 1/2003 (glej točko 66 zgoraj). Sodna praksa je tudi potrdila, da so lahko pregledi zelo obširni in da je pravica dostopa do vseh prostorov, zemljišč in prevoznih sredstev podjetij še posebej pomembna, saj mora Komisiji omogočiti, da vse dokaze o kršitvah pravil o konkurenci zbere na njihovem običajnem kraju (glej v tem smislu v zvezi z Uredbo št. 17 zgoraj v točki 40 navedeno sodbo Hoechst, točka 26, in zgoraj v točki 40 navedeni sklep Minoan Lines proti Komisiji, točka 35).

70 V tem primeru je treba v zvezi z opredelitvijo ONP in tožečih strank kot podjetniških združenj v smislu člena 20(4) Uredbe št. 1/2003 opozoriti, da pod pojem podjetje v konkurenčnem pravu spada vsak subjekt, ki izvaja gospodarsko dejavnost, ne glede na njegov pravni status in način financiranja, in da je gospodarska dejavnost vsaka dejavnost, ki pomeni ponujanje blaga ali storitev na danem trgu (zgoraj v točki 42 navedena sodba Wouters in drugi, točki 46 in 47).

71 Treba je ugotoviti, da farmacevti, vsaj farmacevti v svobodnem poklicu, v zameno za plačilo ponujajo zlasti storitve prodaje zdravil na drobno in sprejemajo finančna tveganja te dejavnosti. Zato je treba ugotoviti, da te osebe opravljajo gospodarsko dejavnost in so torej podjetja v smislu členov 81 ES, 82 ES in 86 ES (glej v tem smislu in po analogiji sodbo Sodišča z dne 12. septembra 2000 v združenih zadevah Pavlov in drugi, od C-180/98 do C-184/98, Recueil, str. I-6451, točki 76 in 77, in zgoraj v točki 42 navedeno sodbo Wouters in drugi, točki 48 in 49). Sicer pa tožeči stranki ne izpodbijata tega, da je določeno število farmacevtov, ki so člani ONP, mogoče opredeliti kot

podjetja v smislu konkurenčnega prava, saj svojo dejavnost opravljajo kot svobodni poklic in tako sprejemajo finančna tveganja.

72 Poleg tega ob farmacevtih, ki so vodje ali namestniki vodje lekarne in člani oddelka A, tudi člani oddelka G, to so direktorji in namestniki direktorjev laboratorijev za biomedicinske analize, izpolnjujejo merila za pojem podjetje. Čeprav je, tako kot trdita tožeči stranki, večina farmacevtov iz oddelka G zaposlena v zasebnih ali javnih laboratorijih za biomedicinske analize, je vsaj del članov tega oddelka mogoče opredeliti kot podjetja v smislu konkurenčnega prava, kar sta tožeči stranki potrdili na obravnavi v odgovoru na vprašanje Splošnega sodišča.

73 Tožeči stranki kljub temu trdita, da dela njunih članov ni mogoče opredeliti kot podjetja, zato zadevna reprezentativna organa ne moreta spadati na področje uporabe člena 81 ES.

74 Ugotoviti je treba, da sodna praksa nasprotuje tej trditvi. Splošno sodišče je v sodbi FNCBV in drugi proti Komisiji, navedeni v točki 53 zgoraj, ugotovilo, da je strokovne zveze, ki združujejo in zastopajo kmete, podjetja v smislu člena 81 ES, mogoče opredeliti kot podjetniška združenja za namene uporabe te določbe, čeprav lahko združujejo tudi zakonske partnerje kmetov, zlasti ker po mnenju Splošnega sodišča v vsakem primeru samo okoliščina, da podjetniško združenje lahko združuje tudi osebe ali subjekte, ki jih ni mogoče opredeliti kot podjetja, ni dovolj, da bi odvzela tak značaj združenju v smislu člena 81(1) ES (zgoraj v točki 53 navedena sodba FNCBV in drugi proti Komisiji, točka 55).

75 Tožeči stranki izpodbijata upoštevnost te sodbe in trdita, da je Splošno sodišče pri tem upoštevalo tudi okoliščino, da zakonski partnerji kmetov ali rejcev sodelujejo pri nalogah na družinskem kmetijskem gospodarstvu. Ti zakonski partnerji torej opravljajo gospodarsko dejavnost, kar pa ne velja za številne člane ONP. Čeprav je Splošno sodišče to okoliščino res omenilo v točki 53 navedene sodbe FNCBV in drugi proti Komisiji, kot je navedeno v točki 55 zgoraj, tožeči stranki s trditvijo ne moreta uspeti, kajti v tej točki je jasno navedeno, da „v vsakem primeru“ okoliščina, da nekateri člani niso podjetja, ne zadošča, da bi bilo zadevno združenje izključeno s področja uporabe člena 81 ES.

76 ONP in tožeči stranki so torej organizacije, ki združujejo in zastopajo določeno število strokovnjakov, med katerimi so vodje lekarn in direktorji laboratorijev za biomedicinske analize, ki jih je mogoče opredeliti kot podjetja v smislu člena 81 ES.

77 Ta ugotovitev zadošča za sklep, da je Komisija ONP in tožeči stranki lahko opredelila kot podjetniška združenja v smislu člena 20(4) Uredbe št. 1/2003 (glej v tem smislu in po analogiji zgoraj v točki 53 navedeno sodbo FNCBV in drugi proti Komisiji, točki 53 in 54) in zanje lahko odredila pregled na podlagi te določbe. Zlasti je mogoče, da so te organizacije v tej vlogi lahko sprejemale odločbe v nasprotju s členom 81 ES, kar je domneva, ki jo je Komisija v skladu s svojo funkcijo dolžna preveriti, posebej na podlagi dokazov, zbranih med pregledom.

78 Trditve tožečih strank na podlagi zgoraj v točki 42 navedene sodbe Wouters in drugi ne morejo spremeniti te ugotovitve. V tej zadevi je bilo namreč odločeno o vprašanju, ali je treba poklicno organizacijo, kot je nizozemska odvetniška zbornica, ko sprejme

določen predpis, šteti za podjetniško združenje ali, nasprotno, za javni organ (zgoraj v točki 42 navedena sodba Wouters in drugi, točka 56). Vendar je v tem primeru vprašanje, ali sta tožeči stranki pri izvajanju konkretnih pooblastil izvzeti s področja uporabe člena 81 ES oziroma ali je treba nekatere njune akte šteti za odločbe podjetniških združenj v smislu te določbe, očitno prezgodnje in bo o njem, če bo smiselno, treba odločiti v okviru končne odločbe o očitkih Komisije. Sicer pa sodba Wouters in drugi jasno potrjuje, da poklicne organizacije niso *a priori* izključene s področja uporabe člena 81(1) ES (glej v tem smislu zgoraj v točki 42 navedeno sodbo Wouters in drugi, točka 59 in navedena sodna praksa).

79 Treba je tudi navesti, da se pregled, odrejen z izpodbijano odločbo, ni nanašal samo na morebitne odločbe podjetniških združenj v smislu člena 81(1) ES, ki so bile sporne v sodbi Wouters in drugi, navedeni v točki 42 zgoraj, ampak tudi na morebitno udeležbo tožečih strank pri sporazumih in/ali usklajenih ravnanjih med farmacevti, združenimi v ONP, v Franciji in na kršitev člena 82 ES.

80 Poleg tega je iz spisa razvidno, da obstaja več odločb francoskega sveta za varstvo konkurence, s katerimi je bilo ugotovljeno, da so ONP in/ali njeni organi kršili konkurenčno pravo in da je francosko cour de cassation pritrdilo najmanj eni od njih. V nasprotju s trditvami tožečih strank in neodvisno od okoliščine, da so se te odločbe nanašale na oddelek A in ne na oddelek G pri ONP, je to dodaten pokazatelj za Komisijo, da lahko meni, da ONP in tožeči stranki ne morejo biti *a priori* izključene s področja uporabe člena 81 ES, ker imata oddelka A in G določene člane, ki jih je mogoče opredeliti kot podjetja, in ker obstoj nalog javnega interesa, določenih z zakonom, za vsakega od teh oddelkov ne izključuje, da lahko sprejmeta akte zunaj tega pravnega okvira in v nasprotju s členom 81 ES.

81 Nazadnje, v zvezi s sklicevanjem tožečih strank na zgoraj v točki 62 navedeni sodbi Apothekerkammer des Saarlandes in drugi in Komisija proti Italiji, iz katerih naj bi izhajalo, da država v okviru varovanja temeljnih načel, kakršno je javno zdravje, lahko prek organizacije regulira pogoje za vpis v reguliran poklic, je treba ugotoviti, da ti sodbi v bistvu zadevata uporabo členov 43 ES in 56 ES, ki se nanašata na svobodo ustanavljanja in prosti pretok kapitala, za nacionalne ureditve pogojev za opravljanje poklica farmacevta. Vendar ti sodbi nista upoštevni za rešitev spora, ker iz sodne prakse izhaja, da dejstvo, da pravila ne pomenijo omejitev prostega gibanja, ker nimajo zveze z gospodarsko dejavnostjo, ne pomeni, da zadevna dejavnost nikakor ne spada na področje uporabe členov 81 ES in 82 ES ter da navedena pravila ne izpolnjujejo posebnih pogojev za uporabo teh členov (glej v tem smislu in po analogiji sodbo Sodišča z dne 18. julija 2006 v zadevi Meca-Medina in Majcen proti Komisiji, C-519/04 P, ZOdl., str. I-6991, točka 31).

82 Iz navedenega izhaja, da je Komisija v fazi, v kateri je bila sprejeta izpodbijana odločba, lahko menila, da so ONP in tožeči stranki podjetniška združenja v smislu člena 20(4) Uredbe št. 1/2003. Zato ni bilo dokazano, da bi Komisija kakor koli kršila to določbo s tem, ko je naslovnike izpodbijane odločbe opredelila kot podjetniška združenja.

83 Zato je treba drugi del tretjega tožbenega razloga in s tem tretji tožbeni razlog v celoti zavrniti.

84 Iz vsega navedenega izhaja, da je treba tožbo v celoti zavrniti.

Stroški

85 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Tožeči stranki nista uspeli, zato se jima naloži plačilo njunih stroškov in stroškov, ki jih je priglasila Komisija.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (četrti senat),

razsodilo:

1. **Tožba se zavrne.**

2. **Conseil national de l'Ordre des pharmaciens (CNOP) in Conseil central de la section G de l'Ordre national des pharmaciens (CCG) se naloži plačilo stroškov.**

Czúcz Labucka O'Higgins

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 26. oktobra 2010.

Podpisi